

Plenum

Torsdag 17.6.2021 kl. 16.00—18.02

2.2. Muntlig fråga om social- och hälsovårdsreformen (Satu Hassi gröna)

Muntligt spörsmål MFT 131/2021 rd

Muntlig frågestund

Förste vice talman Antti Rinne: Ledamot Hassi, var så god.

Debatt

16.12 **Satu Hassi vihr:** Arvoisa puhemies! Vaikka sote-uudistus etenee, silti puolentoista vuoden ajan sote on vielä kunnilla. Maksuton ehkäisy on tutkitusti tehokas keino yhtä aikaa vähentää abortteja ja sukupuolitauteja ja sen kautta terveydenhuollon kustannuksia ja parantaa terveyttä. Vantaalla alle 20-vuotiaiden abortit vähenivät yli kolmanneksella, kun kaupunki alkoi tarjota nuorille maksutta kierukoita ja ehkäisyimplantteja. Raumalla taas klamydiatartuntojen määrä laski kolmanneksella. Maksuton ehkäisy vahvistaa nuorten terveyttä ja seksuaalioikeuksia. Jos ehkäisy maksaa, kustannuksista valtaosa kaatuu tytöille ja naisille, eikä kaikilla ole ehkäisyyn lainkaan varaa.

Hallitusohjelma linjaa, että aloitetaan maksuttoman ehkäisyn kokeilu alle 25-vuotiaille. Kunnille luvatut tuet ovat kuitenkin viivästyneet useaan otteeseen. Kysyn ministeri Kiurulta: milloin maksuttoman ehkäisyn kokeilu alkaa?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Kiuru, olkaa hyvä.

16.13 **Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kohta se alkaa, [Naurua] nimittäin sisältöuudistukseen tulee rahoitus sen jälkeen, kun saamme nyt tämän ison kokonaisuuden täällä rakennelakeina läpi.

Hallitusohjelmassa on sovittu vuosille 21 ja 22 kokeilun läpiviemisestä, eli 5 miljoonalla eurolla per vuosi kokeillaan jo monissa kunnissa käytössä olevaa maksutonta ehkäisyä alle 25-vuotiaille. Miksi tämä on tärkeää? Se on taloudellinen kysymys, niin kuin edustaja tässä hyvin kävi läpi. Se siis säästää kustannuksia, siitä on jo kokemusta. Mutta me emme voi puhua nuorten maksuttomasta ehkäisystä vain kustannuskysymyksenä, vaan meidän pitää puhua siitä myös tasa-arvokysymyksenä ja kyllä myös sukupuolikysymyksenä, sillä ehkäisy ei ole vain tyttöjen ja naisten asia, ja kun raskaudenkeskeytysten alueelliset erot ovat sitä mitä ovat, eli huomattavat, niin silloin tietenkin kysymys on myös siitä, että meidän täytyy tunnustaa, [Puhemies: Aika!] että nämä raskaudenkeskeytykset kohdistuvat muutenkin hyvin haavoittuvassa asemassa oleville.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitos. — Ja edustaja Kauma, olkaa hyvä.

Punkt i protokollet PR 78/2021 rd

16.14 Pia Kauma kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aivan kuten ministeri Kiuru tuossa totesi, ensi viikon keskiviikkona on sinänsä historiallinen päivä, kun tulemme täällä äänestämään sote-uudistuksen kohtalosta.

Itse olen pohtinut tätä asiaa monelta kannalta, ja yksi asia on syrjäseutujen ihmiset. Mietin sitä siltä kannalta, että tässä tulevassa laissahan rajoitetaan hyvin paljon sitä, millä tavalla voidaan käyttää ostopalveluja, alihankintaa ja myöskin vuokralääkäreitä. Näin ollen mietin esimerkiksi syrjäseudulla asuvaa henkilöä, joka tarvitsee lääkäripalvelua. Kun sinne ei tälläkään hetkellä saada niitä lääkäreitä, niin millä ihmeellä niitä sitten tämän lain nojalla saadaan paremmin, kun kerran vuokralääkäreiden ja ostopalveluiden käyttöä rajoitetaan? Tähän haluaisin mielelläni saada vastauksen, ja uskoisin, että aika moni muukin — sellainen, joka siellä asuu — haluaisi saada vastauksen.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Kiuru, olkaa hyvä.

16.15 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On tärkeää huomata, että meillä on lääkäripulaa Suomessa mutta se ei kohdistu tasaisesti kaikille alueille tai samantyyppisille alueille ja samantyyppisille kunnille, ja tätä kautta ilmiö on paljon vaikeampi kuin tässä voisi nopeasti ajatellakaan. Mutta samaan aikaan edustajan väite, että me vaikeuttaisimme nyt lääkäreiden saantia tämän sote-uudistuksen johdosta, lienee minusta ehkä pysähtymisen arvoinen: onko todella näin? Kun katsotaan tätä tilannetta, niin meillä syntyy nykyisen järjestäjäkentän sijasta 22 toimijaa. Onko uskottavampaa, että nämä 22 toimijaa saavat Suomessa lääkäriin pääsyn kuntoon, kuin tämä nykyinen verkko, jossa todella enää vain noin 75 kuntaa itsenäisesti tätä tehtävää hoitaa? Kyllä, edustaja, nyt alkaa olla se aika myöntää, että kuntavetoinen järjestelmä on tullut tiensä loppuun. Siitä kertoo jo se, että markkinat ovat hyvin paljon ottaneet sitä tehtävää väkentoa, jonka aikaisemmin olisi pitänyt olla [Puhemies koputtaa] tiukasti suitsista pitävällä järjestäjällä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitos, aika. — Edustaja Juuso, olkaa hyvä.

16.16 Kaisa Juuso ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Perussuomalaiset esittivät valiokuntakäsittelyssä pykälämuutosta, jolla Länsi-Pohjan ja Savonlinnan keskussairaaloiden ympärivuorokautisen perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystyksen lakkauttamista koskeva kymmenen vuoden määräaika olisi poistettu lainsäädännöstä, jolloin näiden sairaaloiden toiminta olisi voinut jatkua myös vuoden 2032 jälkeen. Tähän eivät tietenkään hallituspuolueet suostuneet.

Arvoisa ministeri Kiuru, olette äskettäin julkisuudessa olleiden tietojen mukaan luvannut, että tullette ensi syksynä tuomaan meille lakiesityksen, jolla Länsi-Pohjan keskussairaalan oikeus ylläpitää yhteispäivystystä turvataan pitkällä aikavälillä. Voitteko kertoa meille ja kaikille Meri-Lapin asukkaille, mitä tämä epämääräinen lupaus käytännössä tarkoittaa? Eli mitä säilytetään, kuinka kauan ja turvataanko sille täysimääräinen rahoitus?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Kiuru, olkaa hyvä.

16.18 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tälläkin hetkellä näissä rahoituksen pohjissa on kahden sairaalan mallille rahoitus-

Punkt i protokollet PR 78/2021 rd

tus. Siitäkin on julkisuudessa esitetty hyvin vääränlaisia käsityksiä, eikä ole ollut tarkoitus muuttaa tässä pohjassa olevaa ratkaisua myöskään seuraavina vuosina.

Mitä tulee Länsi-Pohjan sairaalan ja myöskin Savonlinnan sairaalan säilyttämiseen, kylä hallituspuolueet ovat hyvin yhtenäisiä siinä viestissä. Ja aivan oikein siteerasitte minua: me haemme pysyvän ratkaisun substanssilakiin, ja se tullaan tekemään. Työ aloitettiin jo siltä varalta, ettei tulisi ihmisille väärää käsitystä tästä asiasta. Asia laitetaan kuntoon.

Niin kuin totesin, sosiaali- ja terveydenhuoltouudistusta koskeva esitys on siis rakenteita koskeva esitys. Siinä iso kuva laitetaan kuntoon. Ja koska meillä on sosiaali- ja terveydenhuollossa niin valtava määrä lakeja, niin niitä sisältölakeja ei tässä vaiheessa uudisteta, vaan ensin sovitaan, tehdäänkö tämä uudistus, ja sitten lähdetään näitä yksittäisiä lakeja päivittämään. [Puhemies koputtaa] Ja tässä tapauksessa te viittaatte juuri tähän päivittämistyöhön, [Puhemies: Kiitoksia, aika!] jossa me varmistamme näiden sairaaloiden säilymisen.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Zyskiewicz, olkaa hyvä.

16.19 Ben Zyskiewicz kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa herra puhemies! Hallitus on luomassa tähän kuuden miljoonan valtakuntaan uuden hallinnon tason. Sitäkö suomalaiset tarvitsevat? [Satu Hassin välihuuto] No, tämä ei ollut varsinainen kysymykseni.

Kysymykseni on pääministeri Marinille: Te olette hallituksessa sopineet maakuntaveron käyttöönotosta. Valtiovarainministeri Saarikko sanoi Ilta-Sanomissa 10. kesäkuuta seuraavaa: ”Kenenkään verotus ei saa nousta.” Nyt kysyn teiltä, pääministeri Marin: Miten te tämän aikoisitte estää? Eli jos meille — ja kun teidän mielestänne — tulee maakuntaverro ja jotkut maakunnat sitten korottavat veroa enemmän kuin toiset maakunnat, niin miten te estätte sen, että kenenkään verotus ei nouse? Tarkoittaako tämä sitä, että jos viisi maakuntaa vaikka kiristää veroa, niin kaikkien suomalaisten veroa alennetaan, [Puhemies koputtaa] ja minkä verran, koska [Puhemies: Kiitoksia!] nämä kiristykset ovat erisuuruisia?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Pääministeri Marin, olkaa hyvä.

16.20 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä kokonaisuus on valtiovarainministeri Saarikon alaisuudessa valmisteltava asia, ja varmasti tähän voidaan palata. Yleisesti ottaen valmistelutyötä tehdään. Paljon on yksityiskohtia vielä avoinna, nämä tulevat täsmentymään, kun valmistelu kulkee eteenpäin, mutta kyllä hallituksen tavoitteena on se, että kokonaisverotus ei tämän vuoksi kiristy. [Ben Zyskiewicz: Kysyin, miten estätte sen!]

Frågan slutbehandlad.